

Bilent Toprak'ın Antalya Raporu

Türkiye'de Tarihi Kent Dokularının Korunması ve Geleceğe Taşınması Sempozyumu

Antalya, Kemer. 8-11 Şubat 2002

"Türkiye'de Tarihi Kent Doku"larının Korunması kapsamında T.C. Kültür Bakanlığı'nın Antalya Kemer'de 8-11 Şubat 2002 tarihinde düzenlemiş olduğu sempozyum, Kültür Bakanı, ÇEKÜL Vakfı Başkanı, Avrupa Tarihi Kentler Birliği Başkanı, Türkiye Tarihi Kentler Birliği Başkanı, Milletvekilleri, Tarihi Kentlerin Valileri ve Belediye Başkanları, Kültür Bakanlığı mensupları, Koruma Kurulu üyeleri, Akademisyenler Temsilcileri ve Bilim adamlarından oluşan ilgili geniş bir kitleyi bir arada toplamış olması açısından önemliydi.

Şüphesiz ki, ÇEKÜL vakfı önderliğinde oluşan Türkiye Tarihi Kentler Birliği'nin kuruluşundan bu yana kısa bir süre içinde yaptığı çalışmalarla geldiği noktanın, kamunun dikkatini çekerek aynı akta bir şeyler yapmaya başlama niyetinin göstergesi olması da ayrı bir odak noktasıydı.

Konuşmacılar, "Türkiye'de Tarihi Kent Dokularının Korunması", "Çevre ve Kültür ağırlıklı bir ülke gündemi" oluşturmada ÇEKÜL Vakfı'nın çabaları ve topluma olan katkılarına yoğun bir şekilde dikkati çektiler.

Açılış konuşmalarında; Türkiye Tarihi Kentler Birliği Başkanı ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanı Erdoğan Bilenser, Türkiye Tarihi Kentler Birliği'nin kuruluşunun ve yapılan çalışmaların "Türkiye'de Tarihi Kent Dokularının Korunması ve Geleceğe Taşınması"ndaki önemini vurguladı.

Avrupa Tarihi Kentler Birliği Başkanı Louis Roppe, Avrupa Tarihi Kentler Birliği'nin kuruluşu, çalışma temaları ve yöntemleri konusunda bilgi verdi. Avrupa'daki koruma deneyimlerinin Türkiye'ye aktarılmasında katkı koyabileceklerini, Türkiye'deki tarihi kent dokularının Avrupa için önemini belirtti.

Sempozyumun maddi sponsorluğunu üstlenmiş olan Öger Holding Yönetim Kurulu Başkanı Vural Öger, Tarihi Kent Dokularının Korunmasının ülke turizmine katkısının önemini, çarpık kentleşmenin ülke turizmi açısından sakıncalarını, ayrıca güzel Türkçe'mizin de korunmasının önemine işaret etti. Özel teşebbüs temsilcisi olarak, sempozyum konusunda hazırladığı önerilerini ve projelerini anlattı.

Antalya Valisi Ertuğrul Dokuzoğlu, böylesine kapsamlı bir toplantının Antalya'da düzenlenmesinin ayrıcalığına dikkati çekti.

Kültür Bakanı İstemihan Talay, Türkiye'de Tarihi Kent Dokularının Korunması ve Geleceğe Taşınması kapsamında Kültür Bakanlığı'nın konuya yaklaşımını ve bu sempozyumun yararına dikkati çekerek, başarılar diledi.

Bildiriler Bölümünde, ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen, Koruma politikalarında yeni yaklaşımlar başlığı altında "Antalya'ya Gelecekte Bakma" açısıyla; yaşamımızı, yaşadığımız çevreyi çevreleri dikkate alarak, geçmişin izleriyle geleceğe, özellikle bu soruların ışığında önümüze bakabilmek için bir örnek kent seçmeyi düşündüğümüzde, Antalya gibi yaşamımızın her evresini etkileyen kentlerin bir önceliği olmasını vurguladı.

Prof. Dr. Metin Sözen konuşmasında; Antalya'nın büyük ve özel bir coğrafyanın odak noktalarından biri olduğunu, bu büyük çevrede de benzer sürecin yaşanması nedeniyle, doğal-kültürel varlıklar bütünü farklı ölçeklerde ele alınmasının, sorunlarıyla birlikte değerlendirilmesinin kaçınılmazlığını ortaya koydu. Burada Antalya'nın, deneyimiyle yeni bir örgütlenmenin toplayıcı gücü olabileceğini, bunun ülkeyi "havza ve bölge boyutunda düşünme" demek olduğunu belirtti.

Prof. Dr. Metin Sözen konuşmasının sonunda; diğer kentlerde sınırlı olanaklarla sürdürülen doğayı-tarihi-kültürü birlikte yaşatma ve geleceğe aktarma çabalarının, burada kentin varlık nedeni olarak önümüzde durmakta olduğunu, bunun Antalya'nın gelecek düşü değil, yaşamın kopmaz parçası, ağırlıklı çıkış noktası, görünür büyüklüğü olduğuna, Antalya için zamanın farklı geliştiğine, doğrulara dayalı gücün oluşturulması için özel çaba gerekmediğine dikkati çekti. Bunun, eldeki olanakların bir başka yaklaşımla değerlendirilmesi olduğunu, kentin günümüze akan geçmiş birikimine öncelik tanıyarak, kafaları karışan toplumumuza, "hemşehri", "kentli", "dünyalı" olmanın ne anlama geldiğini gösterecek ortamın tüm engelleri aşarak yaratılması gerektiğini, uygarlık savaşında, yıkmanın-yok etmenin yerine, korumanın, yaşamı inceltmenin, kimlik-kişilik kazandırmanın geçerli yol olduğunun gösterilmesi gerektiğini vurguladı. Kentin uygarlık demek olduğunu, geleceğin kentleri yeni uygarlığın merkezleri olmak istiyorlarsa, geçmiş-bugünü-geleceği birlikte görmeyi, gündemlerinin değişmez maddesi olarak yaşamlarına sindirmeleri gerektiği mesajını vererek, Antalya'nın gündeminin oluşmuş gözüküğünü söyledi.

Bergama Belediye Başkanı Akif Ersezgin, Türkiye'de Tarihi Kentlerin Korunmasında Yerel Yönetimlerin Sorumlulukları ve Yeri başlıklı sunumunda, Bergama'da koruma çalışmalarından örnekler vererek, ÇEKÜL Vakfı birlikteliği ve katkılarıyla yaptıkları çalışmalarını anlattı. Ersezgin slayt ve filmler eşliğinde Kuzey Bergama Projesini anlatarak, yerel yönetim olarak oluşturdukları restorasyon bürosunun ÇEKÜL önderliğinde yaptığı çalışmalarını izleyenlere yansıtarak Kültür Bakanlığından beklentilerini ortaya koydu.

Prof. Dr. FilizYenişehirlioğlu, "Kültür Mirası, Kültürel Kimlik ve Yerel Yönetimler" başlıklı sunumunda oldukça dikkati çeken konuları bilimsel ağırlığı ve ülke gündemindeki konumuyla çarpıcı bir şekilde gündeme getirdi. Verdiği örnekler ve yapmış olduğu tespitler, izleyenlerin aklında yalın bir şekilde yer aldı.

Kastamonu Valisi Enis Yeter, vali olarak görev yaptığı Kastamonu'da 1997-2001 yılları arasındaki çalışmalarını görsel bir sunumla zenginleştirerek, izleyenlere kamu olarak, bir kentte Vali olarak koruma adına neler yapılabileceğinin en iyi örneklerini sundu. Münferit bazda koruma örneklerinin çokluğunun ve başarılarının yanı sıra, kültür envanteri oluşturmadaki sistematik ve teknolojiyi kullanmadaki çarpıcılık izleyenleri büyüledi. Anadolu'nun bir kentindeki koruma projelerinin izleyicilere yansımaları, sanki bir ülke projesinin sonuçlarının yansımalarıymış gibi oldu. Vali Enis Yeter, kamu olarak koruma projelerinin yaşama geçirilmesinde mevcut yasal dayanakları çok detaylı bir şekilde izleyicilere yansıttığı gibi, getirmiş olduğu önerilerle tüm izleyenlere ışık tuttu. Çalışmalarında en büyük desteği ÇEKÜL Vakfından gördüklerini belirten Enis Yeter, ÇEKÜL Vakfı işbirliği ile kamu-yerel-sivil-özel ortak çalışmalarında ne derece çok yol kat ettiklerini örnekleri ile başarılı bir şekilde sundu.

Amasya Valisi Hüseyin Poroy, "Amasya Tarihi Kent Dokusunda Koruma Çalışmaları" başlıklı konuşmasında Kastamonu'daki çalışmaların benzeri olarak Amasya'daki koruma çalışmalarından örnekler vererek, ÇEKÜL Vakfı katkılarıyla kentte koruma bilinci ve eylemliliği adına gelmiş oldukları başarılı noktayı izleyenlere gösterdi.

Muğla Belediye Başkanı Osman Gürün yapmış olduğu konuşmanın başında; bu sempozyumun düzenlenmesi ile gelinmiş olan bu üst noktanın, çok yıllar önce en alt noktalardan bugüne taşınmasında ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen'in çabaları ve katkılarına dikkat çekerek, sevgili Metin Sözen'in de koruma altına alınmasını hoş ve esprili bir üslupla sempozyum katılımcılarına önerdi. Osman Gürün Muğla'da yapılan koruma çalışmalarını anlattıktan sonra gelinen başarılı noktayı açık bir şekilde ortaya koyarak, bu çalışmalarda Kültür Bakanlığından yeterli katkıyı bugüne kadar göremedikleri tespitini yaptı.

Bildiri sunan diğer konuşmacılar, koruma politikaları konusunda öneri ve tespitlerini ortaya koyarak üç gurup altında gerçekleştirilen sempozyum komisyonları katılımcılarına ışık tuttular.

İki tam gün süren ve verimli çalışmaların sonucunun komisyon raporlarında yansımaları bulduğu sempozyum, komisyon sonuç raporlarının okunması ve değerlendirilmesi ile son buldu.

Tarihi kentlerin kamu ve yerel yöneticilerinin kamu-yerel-sivil-özel işbirliğiyle ortaya koyduğu çalışmaların sempozyumda dolu dolu yansımaları ve neredeyse birbirleriyle açık bir yarış içine girdikleri açıkça gözlenen bu heyecanlı ortamda en dikkati çeken noktaların başında Kültür Bakanlığı'nın tüm bu sinerji ve bilincin örgütlenmesinde oldukça geride kalmış olduklarının farkına varmış ve bu sempozyumla arayışı kapatma niyetini açıkça ortaya koymuş olduklarının gözlemlenmesi oldu.

Bu arada, ÇEKÜL Vakfı Başkanı Sevgili Metin Sözen hocamız, sempozyumun öncesinden, Antalya'dan ayrılana kadar yoğun ve yorucu bir çalışma temposu içinde olmasının yanı sıra, yüzlerce aydının ilgisine tek tek yanıt vererek, her toplantıda olduğu gibi bu sempozyum sürecinde de gönüllerde kurmuş olduğu o güzide tahtta gene yerini aldı.

15. Şubat. 2002

Bülent TURAN
ÇEKÜL Vakfı Ege Bölge Koordinatörü